

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

เพื่อนำไปสู่การค้นหาเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง เพื่อใช้ในการประยุกต์ผลิตภัณฑ์ผ้าแปร รูปพื้นที่บาติก จังหวัดอุดรธานี จะเริ่มต้นด้วย **ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ** คือเป็นการค้นหา เอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง ที่มีอยู่จริงโดยมีวิธีการรวบรวมข้อมูลสรุปเป็นภาคเอกสารเพื่อนำข้อมูล ที่ได้ไปวิเคราะห์และสังเคราะห์ เพื่อใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมของที่ระลึกต่อไป อนึ่งดังที่ กล่าวไว้ในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ยังประสงค์ที่จะศึกษาค้นคว้าทัศนคติของ ชาวบ้านเชียงที่มีผลต่อการนำเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงมาใช้กับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก ดังนั้นจะต้องใช้ **ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ** ด้วยโดยผู้วิจัยได้ลำดับหัวข้อดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้วัดในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การพัฒนาผลิตภัณฑ์
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชาชนจังหวัดอุดรธานี 100 คน ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ ประเมินผลที่ได้จากการออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปจำนวน 3 ท่าน ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 กลุ่มเป็นช่างผู้ผลิตที่มีประสบการณ์ทำงานไม่ต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 3 ท่าน สตรีผู้สนใจผลิตภัณฑ์ ผ้าแปรรูปบาติก จำนวน 100 คน

3.1.1 ประชาชนจังหวัดอุดรธานี

ประชาชนจังหวัดอุดรธานี 100 คน สอบถามให้ได้มาซึ่งเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงโดยเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากแหล่งผลิตและจำหน่ายผ้า และผลิตภัณฑ์บ้านเชียงที่มีชื่อเสียง เพื่อได้ข้อมูลเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงที่เหมาะสม จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

- 1 ร้านจำหน่ายของที่ระลึกบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี
- 2 ร้านจำหน่ายผ้าบาติกในตลาดนัด โรงพยาบาลเปาโล อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
- 3 หมู่บ้านนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

3.1.2 ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน จำนวน 3 กลุ่ม

1. คุณจรรยา ฉิมนอก คุณวุฒิระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงาน 15 ปี เจ้าของและนักออกแบบกลุ่มหัตถกรรมแก้วกัลยา อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
2. คุณทิวารุ่ง กำหนดแน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงาน 1 8 ปี เจ้าของกลุ่มไหมหม่อนนมหามิตรหัตถกรรม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี
3. คุณละเอียด ด่านสุข คุณวุฒิระดับปริญญาตรี ประสบการณ์ทำงาน 20 ปี ประธานกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติ ตำบลบ้านเชียง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

3.1.3 ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ

1. อาจารย์ประชา พิจักขณา ตำแหน่งผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบริหารและวางแผน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
2. คุณอดิศักดิ์ ไถจะโปะ นักออกแบบอิสระ ผลงานชนะเลิศการออกแบบชุดแต่งงานแห่งประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2545
3. อาจารย์กนกวรรณ จีระทรัพย์ ตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม (สอนวิชาสิ่งทอ และแฟชั่นดีไซน์) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

3.1.4 ผู้ใช้ (สตรีผู้สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปบาติก)

สตรีผู้สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปบาติก จำนวน 100 คน เลือกรูปแบบเจาะจง อาจารย์มหาวิทยาลัย 3 แห่ง

1 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา	จำนวน 30 คน
2 อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	จำนวน 40 คน
3 อาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร	จำนวน 30 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้วัดในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็นดังนี้

3.2.1 เพื่อศึกษาถึงเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง ในการนำมาประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้าได้อย่างเหมาะสม

แบบสอบถามประชาชน จังหวัดอุดรธานีแบบเจาะจงสถานที่ 3 แห่ง จำนวน 100 คน ใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความคิดเห็นทางด้านเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง ทั้งยังได้ข้อมูลความต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ และแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะของข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาและพัฒนา ประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้า

3.2.2 เพื่อออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จังหวัดอุดรธานี จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ ให้มีความสวยงามเหมาะสมกับเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง

เมื่อได้ข้อมูลเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง นำมาประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่เหมาะสม สวยงามผู้วิจัยใช้แบบประเมิน กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านการออกแบบ จำนวน 3 ท่าน และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน 3 ท่าน แบ่งเป็น 2 ชุดประเมิน ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินลวดลายเอกลักษณ์บ้านเชียงที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกเกณฑ์ในการคำนึง ดังนี้

- a. ด้านความเหมาะสมของลวดลาย
- b. ด้านความสวยงาม

ชุดที่ 2 แบบประเมินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูป

- 1.ความเหมาะสมกับประโยชน์ใช้สอย
- 2.ความเหมาะสมกับวัสดุและกรรมวิธีการผลิต
- 3.ความสวยงามและลวดลายที่เป็นเอกลักษณ์

ทั้ง 2 ชุดแบบประเมินมีระดับและเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ (ธีรยุทธ พึ่งเพียร. 2543: 39)

- 5 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดีที่สุดใน

- 4 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.3 ศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก ที่มีต่อผลิตภัณฑ์หัตถกรรมผ้าที่ออกแบบและพัฒนา นำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

หลังจากจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จัดทำแบบประเมินวัดระดับความคิดเห็นของสตรีที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก หลักเกณฑ์ในการวัดความคิดเห็น ดังนี้

1.ประโยชน์ใช้สอยทางกายภาพ (Practical Function) พิจารณาจาก

- 1.1 ความสะดวกง่ายดายในการใช้งาน
- 1.2 ความเหมาะสมถูกต้องตามสรีระของผู้ใช้
- 1.3 ความปลอดภัย
- 1.4 การบำรุงรักษา
- 1.5 ความแข็งแรงทนทาน

2.ความงาม (Aesthetic Function) พิจารณาจาก

- 2.1 ความงามในการจัดองค์ประกอบ
- 2.2 ความงามด้านลายเส้นเทียน และการระบายสี
- 2.3 ความมีคุณค่า-ราคา
- 2.4 ความมีเอกลักษณ์น่าสนใจ

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้ (ธีรยุทธ พึ่งเทียร. 2543: 39)

- 5 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดีที่สุด
- 4 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับดี
- 3 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีลักษณะการใช้งานที่อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.3 การสร้างเครื่องมือ (แบบประเมิน)

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกเพื่อที่จะสามารถเข้าใจ ออกแบบพัฒนาและการประยุกต์กับลวดลายบ้านเชียงได้อย่างสวยงาม
3. สร้างแบบสอบถามและแบบประเมิน

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บข้อมูลในการสังเกตการณ์ลงในสมุดบันทึก กับการถ่ายภาพ ช่วยในการบันทึกข้อมูลเพื่อนำมาสรุปและจัดหมวดหมู่ตามลำดับดังนี้

1. ใช้แบบสอบถามประชาชนปลายปิดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความคิดเห็นทางด้านเอกลักษณ์ลวดลาย บ้านเชียง ทั้งยังได้ข้อมูลความต้องการผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ และแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอแนะของข้อมูลเพื่อนำมาศึกษาและพัฒนา ประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้า

2. เมื่อได้ข้อมูลเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง นำมาประยุกต์ร่วมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก เพื่อให้ได้ชิ้นงานที่เหมาะสม สวยงามผู้วิจัยใช้แบบประเมิน กับผู้เชี่ยวชาญทางด้านกรออกแบบ จำนวน 3 ท่าน และผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชน 3 ท่าน แบ่งเป็น 2 ชุดประเมิน ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบประเมินลวดลายเอกลักษณ์บ้านเชียงที่มีความเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก

ชุดที่ 2 แบบประเมินการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูป

3. หลังจากจัดทำต้นแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จัดทำแบบประเมินวัดระดับความคิดเห็นของสตรีที่สนใจผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จากนั้นทำการสรุปข้อมูลและเขียนรายงานผล

3.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์

1. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการทำงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย สอบถามประชาชนจังหวัดอุดรธานีเพื่อให้ได้ข้อมูลเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง
2. ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นในการทำงานวิจัย เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิจัย และทำการเข้าพบกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ชุมชนทำความรู้จักคุ้นเคยกับชุมชน สัมภาษณ์กลุ่มและรายบุคคลเพื่อเก็บข้อมูลผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก
3. ประมวลสภาพปัญหาและความต้องการการพัฒนาผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก เอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียง จังหวัดอุดรธานีที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์
4. วิเคราะห์ปัญหาของผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปที่มีอยู่เดิม รายผลิตภัณฑ์ทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์
5. ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกทั้ง 3 แบบ ทำการประเมินครั้งที่ 1
6. ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติกทั้ง 3 แบบ ทำการประเมินครั้งที่ 2
7. จัดทำต้นแบบผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก
8. ศึกษาความคิดเห็นของสตรีที่สนใจผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก
9. วิเคราะห์และสรุปความคิดเห็นของสตรีที่มีความสนใจในผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปทั้ง 3 ผลิตภัณฑ์ 3
10. สรุปผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงาน

3.6 การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัย โดยเป็นการวิเคราะห์ที่ใช้หลักทฤษฎีเหตุผลมานำเสนอในรูปแบบการบรรยายเพื่อหาความจริงและความคิดเห็นในเอกลักษณ์ลวดลายบ้านเชียงที่สามารถนำมาประยุกต์ออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จังหวัดอุดรธานี
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบและผู้ใช้ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าแปรรูปพื้นที่บาติก จังหวัดอุดรธานี โดยวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. ตรวจสอบแบบประเมินที่ผ่านการกรอกครบถ้วน
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
3. ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้
 1. ค่าความถี่และค่าร้อยละ
 2. ค่าเฉลี่ย(Mean)
 3. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation)
 4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย(Simple Correlation)

3.7 แผนการดำเนินโครงการวิจัย

